

Warszawa, 21. 5. 2021

STANOWISKO

Koła Parlamentarnej Polska 2050 w kwestii wyboru sędziego członka tzw. Krajowej Rady Sądownictwa (druk sejmowy nr 1124).

1. **Koło Parlamentarne Polska 2050 deklaruje jednoznaczny sprzeciw wobec wyboru sędzi Katarzyny Eweliny Chmury na stanowisko członka tzw. Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy o KRS w kształcie po nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 roku (Dz. U. z 2018 poz. 3), które przyznały władzy politycznej (sejmowi) decydujący wpływ na obsadę organu konstytucyjnego, którego naczelnym zadaniem jest „stanie na straży niezależności sędziów i niezawisłości sędziów” (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP).**
2. **Na wstępie należy zaznaczyć, że stanowisko Koła Parlamentarnej nie jest motywowane szczególnymi zastrzeżeniami wobec kwalifikacji zawodowych pani Sędzi.** Koło Parlamentarne nie ma podstaw, by kwestionować jej dobrą opinię jako sędziego merytorycznie przygotowanego do swojej pracy, doświadczonego, oraz angażującego się w inicjatywy społeczne i edukacyjne. Można wyrazić też na marginesie drobną satysfakcję, że mimo swoich usilnych starań, miejsca w tzw. KRS nie uzyska w niniejszej procedurze były wiceminister sprawiedliwości Łukasz Piebiak, zdymisjonowany po skandalu związanym z tzw. „afērą hejterską”.
3. **Koło Parlamentarne Polska 2050 sprzeciwia się jednak procedurze wyboru do tzw. KRS przez Sejm jako takiej.** Należy wskazać, że już w 2017 roku, kiedy uchwalano nowelizację ustawy o KRS znoszącej wybór sędziów do KRS przez sędziów, a wprowadzającej ich wybór przez posłów na wniosek grupy sędziów lub obywateli (zob. zwłaszcza art. 9a i 11a ustawy o KRS), liczne krajowe i międzynarodowe autorytety prawne wskazywały na jej niekonstytucyjność i niezgodność z międzynarodowymi standardami ochrony niezawisłości sędziowskiej. M.in. Komisja Wenecka, będąca wiodącym organem doradczym Rady Europy w zakresie praworządności i praw człowieka wskazywała, że *„wybór 15 członków rady spośród sędziów przez Sejm, w połączeniu z natychmiastowym przerwaniem kadencji obecnych członków KRS (przewidziany w nowej ustawie o KRS), prowadził będzie do zwiększenia stopnia upolitycznienia tego organu.”*¹ Jednoznacznie negatywne stanowisko wobec nowego trybu wyboru sędziów do KRS zgłosił także Sąd

¹ Opinia Komisji Weneckiej z dn. 11.12.2017 opubl. Na stronie RPO, dostęp: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/opinia-komisji-weneckiej-na-temat-zmian-w-ustawie-o-krajowej-radzie-s%C4%85downictwa-ustawie-o-s%C4%85dzie>

Najwyższy² oraz Rzecznik Praw Obywatelskich. Ten ostatni wskazał wprost, że „Przedstawiona propozycja odebrania władzy sądowniczej uprawnień do wyboru sędziów pełniących funkcję członków KRS i przekazania go władzy ustawodawczej, w ocenie Rzecznika prowadzi do niedopuszczalnej ingerencji władzy wykonawczej w zarządzanie wymiarem sprawiedliwości, a w konsekwencji do naruszenia art. 10 Konstytucji RP w związku z art. 173 Konstytucji RP oraz art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP. (...) Nie jest zatem możliwa do akceptacji, z konstytucyjnego punktu widzenia, propozycja przenosząca na organ władzy ustawodawczej kompetencję wyboru członków KRS spośród sędziów.” Jak słusznie podsumował Rzecznik, „Ostatecznego wyboru spośród zgłoszonych kandydatów dokona Sejm RP kwalifikowaną większością 3/5 głosów. **Poddanie KRS oddziaływaniu ze strony legislatury, która ma mieć bezpośredni wpływ na 21 członków spośród 25 jej członków oznaczać będzie, że KRS, jako organ stojący na straży relatywnie najsłabszego segmentu władzy podlegać będzie naciskom władzy politycznej.**”³

4. Niestety, w praktyce funkcjonowania KRS w nowym kształcie (nazywanej „**tzw. KRS**” lub „**neoKRS**”) szybko uwidoczniły się zgubneskutki wpływu polityków na jej skład osobowy. Najdobitniej widać je było choćby w nominacjach prokuratorów lojalnych ministrowi Zbigniewowi Ziobrze do tzw. Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Ostatnim skandalicznym aktem KRS była z kolei nominacja wspomnianego już tu Łukasza Piebiaka do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Rada nie sprzeciwiała się też kolejnym skandalicznym aktom prawa i działaniom władzy wymierzonych w sędziów, np. tzw. „ustawie kagańcowej” czy odsunięciu od orzekania przez tzw. Izbę Dyscyplinarną „niewygodnych” sędziów Pawła Juszczyżyna, Beaty Morawiec i Igora Tulei. „NeoKRS” nie wystawia dobrego świadectwa także niedawne zamieszanie wokół zmiany jej przewodniczącego na skutek oskarżeń o nieprawidłowości finansowe związane z wypłacaniem dodatkowych diet jej członkom za posiedzenia zespołów poza dniami posiedzeń Rady. Godne pożałowania były również wydarzenia związane z ukrywaniem list poparcia członków neoKRS, po których ujawnieniu wyszło na jaw m.in., że niektórzy sędziowie zostali do niej wybrani mimo wycofania poparcia przez niektórych uprzednio popierających ich sędziów, co oznacza, że wiele aktów podjętych przez neoKRS w takim składzie może w przyszłości zostać uznanych za podwójnie wadliwe.

² Opinia SN z dn. 23.10.2017 r., opubl. Na stronie SN, dostęp:

<http://www.sn.pl/aktualnosci/SiteAssets/Lists/Wydarzenia/NewForm/021-364-17%20Opinia%20SN%20do%20projektu%20ustawy%20o%20KRS.pdf>

³ Opinia RPO z dn. 2.11.2017 r., s. 19-21, Dostęp strona RPO:

<https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/WG%20do%20Prezydenta%20w%20sprawie%20projekt%C3%B3w%20Ustaw%20o%20SN%20i%20KRS%202%20listopada%202017.pdf>

5. Skutkiem tych nieprawidłowości prawnych i faktycznych były następujące wydarzenia:

- **Zawieszenie „neoKRS” w Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa** we wrześniu 2018 roku;
- Wydanie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku z 19 listopada 2019 roku, w którym stwierdził on, że *“obiektywne okoliczności, w jakich został utworzony dany organ, oraz jego cechy, a także sposób, w jaki zostali powołani jego członkowie, mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów.”*
- Na podstawie wyżej wymienionego orzeczenia wydana została uchwała trzech Izb SN – Karnej, Cywilnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.1.2020 roku Sygn. akt BSA I-4110-1/20, w której jednoznacznie stwierdzono, że powołanie sędziego na wniosek tzw. neoKRS prowadzi do nienależytego obsadzenia sądu w konkretnych sprawach.⁴

6. W świetle powyższego uznać trzeba, że popieranie jakichkolwiek kandydatów do tak wadliwie ukształtowanej i tak nieprawidłowo funkcjonującej „neoKRS” byłoby tylko „podlewaniem zatrutego drzewa”, czyli legitymizowaniem i wspieraniem działania instytucji, która działa wbrew swojej konstytucyjnej misji i przyczynia się do pogłębiania chaosu prawnego w Polsce oraz osłabiania standardu prawa człowieka do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

⁴ Zob. Pełny tekst uchwały na stronie SN:

<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia2/bsa%20i-4110-1-20.pdf>